

Akikre büszkék vagyunk

Glattfelder Tamás, Török Ákos, Vilmos Péter (1989/B)

Esztergom, Franka, 1985. szeptember 1-je, vasárnap. Ezen a napon először látja meg egymást három fiú. Először talán a nyolcvanas hálóban, vagy az osztályteremből a Veni sanctéra vonulás közben. Még napokkal később is csak tanulgatják egymás, sőt a másik 41 diáktárs nevét, nem is sejtve, hogy ezek a nevek életük végéig meghatározóak lesznek számukra.

Most, 36 év után újra itt ülünk és beszélgetünk egymással. Be is mutatkozunk: Glattfelder Tamás, Török Ákos és Vilmos Péter vagyunk. Mindhárman az 1989-ben érettségizett B osztályba jártunk, és lettünk ott barátok, már úgy néz ki, örökre. Az apropó pedig, amiért felkértek minket ennek a cikknek a megírására, a kicsit több mint egy évvel ezelőtti kezdeményezésünk sikere volt. A koronavírus-járvány kezdetekor létrehoztunk egy tudományos munkacsoportot, amely kidolgozott egy módszert a tömeges tesztlésre, amivel a járvány hatásai mérsékelhetőek lettek volna. Ennek részletei olvashatók a Franka lap húsvéti számában (Franka 2021/1, 13. oldal), miután Ákos, mint a több embert összefogó projekt vezetője az Év embere elismerést is megkapta. De ma már inkább csak szomorúan gondolunk erre az elhunytak és megbetegedettek miatt. Beszéljünk inkább arról, kik vagyunk mi, és hogyan kapcsolódunk a Frankához! Nem volt könnyű egymást interjúvolni, mert közeledik a szokásos nyári bringatúra a régi osztálytársakkal, és ez mindig vissza-visszatért a beszélgetés közben, vagy csak egyszerűen nevetésbe fulladtunk, mert előjött valami régi történet a közös négy évből.

Török Ákos (T.Á.): A Franka létéről úgy értesültem, hogy a „nagy Buzási” (Buzási Gábor, 1987/A) nagyon lelkesen mesélt róla baráti körben. A fölöttem lévő generáció jellemzően a budapesti Piarba járt, Gábor hatása térítette el az utamat. A Franka és az én viszonyom nem volt súrlódásmentes, és a gondok mellett kétségtelen előnyként mindenképp elmondhatom, hogy az akkor kialakult barátságok a mai napig velem vannak: ebben a projektben is bennetek kerestelek meg először, még tavaly a karantén alatt. A barátság biztosságot adott, egymás bátorítása kellett ahhoz, hogy az elég sok ellenző és kétkedő ellenére mindig tovább tudjunk haladni. Együtt állítottuk össze az online megbeszéléseken az alapjait annak, amihez mások is csatlakoztak a későbbiekben. Így végül megvalósult egy elég komplex együttműködés jó pár szakterülettel, sok szakemberrel. (Magyarázat: az elképzelés és a cél a gyors tömeges tesztlés volt, amivel a járvány terjedését meg lehet állítani.)

Glattfelder Tamás (G.T.): Engem ugyancsak a családi vonal hozott a Frankába, mivel két nagybátyám és a bátyám (Glattfelder Béla, 1985/A) szintén ide jártak. Érdekes párhuzam, hogy az otthonunk szintén szó szerint szűkös volt. Ezért is tűnt praktikusnak, ha kollégiumba megyek, könnyítve így az otthon maradók helyzetén. De egyfajta lázadás is volt a családban egyházi iskolába járnai, mivel az akkori rendszernek nem tartoztunk a kedvencei közé.

T.Á.: Ez a Kádár-rendszer ellenzékiesség a mi családunkra is jellemző volt, hiszen akkoriban a vallás lényegében rendszerellenességet jelentett. Lényegében mind így voltunk, nem?

Vilmos Péter (V.P.): Apukám ritka példa arra, hogy nem volt tagja a pártnak, mégis vezető beosztásba került. Édesanyám orvosként dolgozott az esztergomi kórházban, ahol akkoriban papokat, szerzeteseket gyógyítani ciki volt. Anyu szembenállása a rendszerrel abban nyilvánult meg, hogy nemcsak az Evangélium, de a hippokratészi eskü szellemében is vállalta a papi körgallérban vagy akár habitusban megjelenő pácienseket, így idővel szinte minden ferences rögtön hozzá fordult. Ezért is sok szerzetest gyerekként ismertem már, a Frankába jártam

hittanra, nem is volt kérdés, hogy aztán én is frankás leszek. A közösségi összetartozást, amit Ákos említett, így valamivel korábban már megtapasztaltam. Emlékszem, hogy körülbelül tíz évesen már kulcsom volt a klauzúrához: Kamarás Mihály atyától kaptam, mert hozzá jártam be délutánonként németet tanulni. Azt hiszem sok más esztergomi polgárhoz hasonlóan osztoztunk az egyházzal a hátrányban, amit a városra szabott a kommunista párt a klerikális kötődése miatt. Paradox módon ez sokat segített abban, hogy a Frankát és a ferenceseket elfogadják a városban.

G.T.: Ilyenekre gondolsz, mint hogy a nyolcvanas években sem volt vezetékes gáz vagy rendes telefonközpont a városban, vagy gondok voltak a csatornázással?

V.P.: Igen. Esztergom akkor borzasztóan le volt maradva technikai értelemben a megbélyegzés miatt, amit magán viselt, mint „egyházi város”. De, ahogy mondtam, a barátságtalan hivatalos közeg csak erősítette az összetartozást.

G.T.: A bátyám is, amikor hazajött a szünetekre, mindig a délutáni, hétfégi közösségi alkalmakat emelte ki, magáról a középiskoláról jóval kevesebbet mesélt, ahogy most mi is. Tudtuk, hogy tanulmányi szempontból nem a Franka a legerősebb egyházi iskola, de az emberi oldalát tekintve talán mindennél többet adott.

T.Á.: Nagyon erős bizalmi viszony alakult ki köztünk Esztergomban. Ahogy most a volt osztálytársak közül szinte bárkihez oda tudok fordulni valami kéréssel, az talán még csak a rokonaimra igaz. Ez a projekt is ennek volt köszönhető.

G.T.: Tulajdonképpen nagy önállóságot élveztünk ott, és olyan hatással voltunk egymásra, hogy a legjobbat hoztuk ki a kompániából. A ferencesek nem dorgáltak, hanem inkább irányt próbáltak mutatni. Ennek a pozitív szemléletnek hatására alakult ki bennünk az összetartozás, egymás támogatása, a közösségi szellem.

V.P.: Biztos szerencsés emberanyag is voltunk ehhez, de a szellemiség, a környezet mindenképpen jó irányba terelte az osztályközösség alakulását. Volt bennünk egy erős egymásra utaltság is, és időnként akár ellenállás is, hiszen kamaszok voltunk. De egy egymással törődő, összetartó közösségként érettségiztünk le, a kapcsolat pedig a mai napig megmaradt közöttünk.

T.Á.: Ezért is találkozunk gyakran egymással, nemcsak az osztálytalálkozók alkalmával, hanem azokon a rendszeres éves programokon, amelyek már hagyománnyá váltak. Most a közösség talán jobb is, mint a gimi alatt, amikor az együttlét hétköznapi dolgai is benne voltak az életünkben. Most inkább „desszert” találkozni.

G.T.: Nagy érték, hogy megmaradtak a barátságok, a kapcsolat egymással. Ebben benne lehetett az a felismerés is, hogy amikor 1989-ben a rendszerváltás időszakában kikerültünk az életbe, megtapasztaltuk, hogy nincs sok más ehhez hasonló közösség. Ezért utólag még jobban felértékelődött *Az Osztály*, és megtapasztaltuk, hogy érettségi után is bármikor, bármiben számíthatunk egymásra. Biztos, hogy ennek a kialakulásához kellett a tanáraink, mindenekelőtt Péter atya, az osztályfőnökünk, aki a tanári feladatain túl is önfeláldozó módon, keményen dolgozott az iskoláért. Számtalanszor láttuk, ahogy a csuha ujját feltúrva pakol a teherautó platóján, hiszen a Franka rengeteg beszerzését ő intézte akkoriban. De számos más tanárunkat is említhetnénk.

V.P.: Péter atya személyisége mindenképpen hatott ránk, úgy is, hogy nem azok közé a prefektusok közé tartozott, akik rengeteg időt töltenek az osztállyal. Nálunk például összesen

egyetlen egy gyereket távolított el az osztályból a négy év alatt, pedig az volt a gyakori szavajárása, hogy tízen várnak a helyedre. Inkább megküzdött a személyiségekkel, de ha kellett, adott egy második esélyt. A szabályok, a napirend betartásához ragaszkodott, de volt benne lazaság is, és ha kellett, tudott engedni. Az itt megtanultakat pedig tovább tudtuk vinni, más ismeretekkel kiegészítve hasznosíthattuk az életben. Glatyi, te például valószínűleg ennek is köszönheted, hogy ilyen szép pályát futottál be a gazdasági életben!

G.T.: Tulajdonképpen ez mindenhol jól hasznosult. Nemcsak a munkában, de a családban és a sokszor emlegetett barátságokban is. Remélem, a három gyereknek is sikerül belőle átadni valamit. De Petyusz, említsük meg a te biológusi pályádat is, hiszen nemzetközi tudományos folyóiratokban is publikálsz, és dolgoztál az Egyesült Államokban is a Kaliforniai Egyetemen Irvine-ban.

V.P.: Igen, a három lányból az egyik ott is született. Maradhattam volna kint, és most egyetemi tanár lennék Amerikában, de haza akartam jönni. Szegeden, a Biológiai Kutatóközpontban dolgozom, és tanítok mellette az egyetemen. A szakmámban talán többre is vihettem volna, ha harapósabb vagyok, de ezzel a lelki alkattal elértem, amit el lehet, és nem vagyok elégedetlen. Végül itthon nőttek fel a gyerekek, és aktív vagyok az alsóvárosi ferences templomban is. Ezt szerettem volna. Beszéljünk rólad is, Ákos!

T.Á.: Az informatikai céget a főiskola után néhány évvel alapítottam. Mára közel ötvenen dolgozunk ebben a csapatban, többek között kárpátaljai tagokkal. Ennek is van frankás vonatkozása: Dénes testvérem (1990/A) sok ügyben társam, és az ő Kárpátaljai Ferences Missziónál végzett tevékenysége miatt ismertük meg az ottani embereket, és kerestünk lehetőségeket arra, hogy munkát vigyünk oda. Dini kint is élt sokáig, vele alapítottuk az ottani irodát.

V.P.: Ez a vezetői szereped vitte előre a projektet is a Covid-fertőzöttség tömeges tesztelésére. Létrehoztad a csoportot, és koordináltad mindvégig.

T.Á.: Én pedig úgy éreztem, Vilma, hogy a te szakmai neved vonzotta a projektbe a professzionális tagokat. A szerepemről: szerintem a csoport a méltányosság miatt lett sikeres. Szerintem mi, emberek akkor teljesedünk ki egy csapatban, ha méltó bánásmódban részesülünk – persze sok egyéb mellett, de csapatműködésben ez egy alapfeltétel. Szerintem pusztán annyit csináltunk, hogy figyeltünk egymásra, hogy mindenki tehesse a dolgát.

G.T.: Ez tipikus ferences erény, lássuk be! A Frankában megtanult közösségi működést tudtuk alkalmazni az életben, ahogy ennél a projektnél is...